

Most üt vissza a Horn-Kuncze féle kótyavetye.

A Horn-Kuncze garnitúra kótyavetyélő privatizációja a jövő generációit - sőt már a jelen nemzedékeit is - sújtja. A következő tíz évben Magyarország csak részben pótolja az addigra leállítandó kiöregedett 3000 megawattnyi erőmű-kapacitását, ráadásul ezalatt az áramigény is jelentősen nőhet, állítja egy tanulmány. Az Energiapolitika 2000 Társulat elnökének, Járosi Mártonnak tett föl kérdéseket a Présház Hírportál

www.preshaz.eu

2017. augusztus 22.

- Elnök úr, még a szélsőség által támadott Paks II. kapacitása is kevés lehet, mert az atomenergia a következő tíz évben csak részben pótolja a leállítandó erőmű-kapacitásokat, és az áramigény valószínű nőni is fog. A Horn-Kuncze garnitúra kótyavetyélő, kiárúsító privatizációja hogyan semmisítette meg azt az agytrösztöt, amely az utóbbi hetven évben igényes tervezéssel ellátta a hazát villanyárammal?

- A privatizáció következtében megszűnt a távlati erőműtervezés, aminek az alapját az ugyancsak privatizált Erőterv készítette el minden évben. A tanulmány, amiről a fellevezetésben szó esik a Mavir Zrt. kapacitás elemzése lehet. Az erről szóló cikk belső vállalati és nemzetközi energiacég megrendelésére készített elemzésre hivatkozik, pedig a Mavir honlapja 2016. novembere óta tartalmazza azt a kapacitáselemzést, amelyből mindez kiolvasható. Erről nem szoktak értekezni az erőműépítést ellenző környezetvédők.

Évek óta írom, mondom én is, társulatunk is, hogy súlyosan kapacitáshiányos a magyar erőműrendszer, ami ellátási zavarokhoz is vezethet. Nem kapott sajtónyilvánosságot, hogy Magyarországon **2017. január 7-én és 8-án, mintegy 30 százalékos import mellett, a teljes hálózati tartalék kapacitás üzemben volt, közel maximális teljesítményen.** Ez annyit jelent, hogy az ország igen közel állt egy **hálózati üzemzavarhoz**, vagyis korlátozáshoz; másfél napig „pengeélen táncolt” a hálózat, és nem volt igénybe vehető többlet-termelő kapacitás, vagyis tartalék.

Évek óta vitának álcázott értelmetlen, „ellenzéki” politikai szócséplés folyik a médiában a paksi bővítés szükségességéről, a „helyettesítő” megújuló megoldásokról. Örülök, hogy végre a Világgazdaság 2017. augusztus 17-i számában a kapacitáshiány réme is sajtónyilvánosságot kapott. A Mavir honlapján olvasható, 2031-ig terjedő időszakra vonatkozó elemzésnek a vezetői összefoglalásából érdemes idézni: „Szükséges felhívni a figyelmet arra, hogy jelen tanulmány nem országos erőműépítési-terv, hanem a MAVIR ZRt. elemzése a jövőbeni helyzetről a piaci szereplőktől kapott, illetve egyéb különböző forrásokból beszerzett információk alapján.” Vagyis **a privatizáció óta nincs erőmű építési terv, nincs ellátási felelősség, a piaci szereplők szándékainak vagyunk kiszolgáltatva.** Beérték a **felelőtlen energiaprivatizáció és liberalizáció következményei.** Nem garantált a villanyszolgáltatás biztonsága. Ezt kellene tudatosítani a fogyasztók, a lakosság körében. Ennek fényében kellene méltányolni a paksi bővítésre vonatkozó kormányzati erőfeszítéseket, felismerni a mátrai bővítés fontosságát. Igaza van a Világgazdaság cikkében idézett Stróbl Alajos

szakértő kollégámnak: „Nem az a kérdés, hogy szükség van-e Paks II.-re, hanem az, hogy azon kívül még mit építünk az igények kielégítésére”

.Az energiapiacosítás következtében az Európai Unión belül működő pilóta játéknak vagyunk a szemtanúi, és sajnos elszenvedői, amely a kisebb tagállamok fogyasztói és adófizető állampolgárai számára több szempontból is egyértelműen káros. Ezt a mechanizmust kényszeríti ma az EU tagállamaira a németek által kitenyészített energiapolitika. A gazdagabb tagállamok látszólag az egész EU energiafüggőségét csökkentik, és látszólag nagyvonalúan „olcsóbb” áramhoz juttatják a kevésbé tehetősebb államokat.

A nemzetállamok saját energetikai képességei az olcsó, vagyis a gazdagabb, tehetősebb tagállamok fizetőképesebb fogyasztói által támogatott export árammal leépülnek, piaci oldalról ellehetetlenülnek, idővel megszűnnek működni, és a függőség új centralizált formája alakul ki a gazdagabb piacok/államok javára a kevésbé tehető piacok/államok kárára. Mi magyarok hasonló folyamatot tapasztalhattunk például a hazai cukorgyárak nyugat-európai piaci szereplők által levezényelt tönkretétele kapcsán, amikor 12 hazai gyárat tettek tönkre/szereltek le, és mióta meghalt a hazai cukoripar, azóta a cukor ára a háromszorosára növekedett, csak külföldi szállítótól szerezhethetjük be a terméket. A mezőgazdaság részére okozott kárról nem is szólva.

A megújuló áramot az EU piacain bárhol szabadon értékesítő cégek és nemzetek idővel lassan „átveszik” az exportjukkal meghódított, az ellehetetlenülésig „leolcsósított” és kiszolgáltatott piacokat. Vagyis egyfajta, az EU szintjén centralizált privatizációt hajtanak végre a saját javukra, más államok, fogyasztók és piacok kárára, pusztán a piaci működésen keresztül – „a fogyasztók védelme érdekében tesszük” jelszó éljeze alatt.

- A két új, összesen 2525 megawattnyi paksi atomblokk mellett 3400 megawattnyi gázerőmű épül. Gázt várhatólag Keletről kapunk, így az energiaszuverenitás ingatag lehet. Mi adhat mégis viszonylagos stabilitást?

- Sajnos nem épül, hanem épülhetne. A Mavir idézett elemzésében ez áll: „A befektetők jelzései alapján elvileg közel 3 400 MW új kondenzációs CCGT (gázerőmű) épülhetne az elkövetkezendő tíz év során”. **Befektetői jelzésekkel azonban nem lehet villanyt szolgáltatni.** Ellátásbiztonságot nyújtani, a hosszú erőmű építési időszükségletet is figyelembe véve, csak garantáltan felelős erőmű építési tervekkel, elhatározásokkal lehet. Amik az állami paksi bővítésen kívül nincsenek.

Ami az energiaszuverenitást illeti, érdemes megemlíteni, hogy az EU 28 tagállamának energiafüggősége 2014-ben 53 százalékos volt; az EU energiaimportjának egyharmada, földgáz-szükségletének 37,5 százaléka Oroszországból származott. **Hazánk gázellátás biztonsága hosszútávon sokkal inkább fenntartható, mint az import villanyé.** Most röviden csak ennek néhány elemét érinthetjük. Az oroszoknak fontos érdeke az európai gázüzlet, hazánk ellátását a paksi bővítéssel összefüggésben maga az orosz elnök garantálta. **A legnagyobb közép-európai tároló kapacitással rendelkezünk.** Kormányunk eredményes diplomáciai munkával igyekszik biztosítani a keleti földgáz délről történő behozatalát, amiben több kelet-közép európai állam is érdekelt. Megjelent Európában az orosz gáz

versenytársa, az amerikai palagáz. E tekintetben kedvező, az ellátásbiztonságot is szolgáló, piaci/hatalmi verseny alakulhat ki.

- A következő tíz évben kieső több mint 2000 megawatt kapacitás a Tisza, az Oroszlányi, a Borsodi, a Tiszapalkonyai, az Ajkai, a Dunamenti F blokk és a Sajószögedi Erőmű leállításából következhet. A Mátrai Erőmű lignitblokkjai és az új, 500 megawattos környezetkímélő egysége hogyan oldja meg a felpörgő ipar ellátását?

- Az említett erőművek és a mátrai lignitblokkok - amelyeket a zöldek változatlanul örökéletűeknek tekintenek - előregedtek, ezen nincs csodálkozni való. Sajnos **a privatizáció miatt nem épültek helyettük újak**, vagy nem kerültek megújításra. A magyar energiastratégia helyesen veszi számba a lehetőségeinket: atom-szén-megújuló erőművekre kell támaszkodnunk. De, a kialakított piaci viszonyok miatt, sajnos **nagyerőművek tekintetében csak magunkra**, az állam által elhatározott erőmű-építésekre számíthatunk. Ezért értékelődik fel a mátrai lignitvagyonra alapozó erőműfejlesztés. Most, hogy a Paks kettő Atomerőmű létesítése a megvalósítás stádiumába került, sürgősen fejleszteni kell a Nemzeti Energiastratégia harmadik pillérét, a szénalapú villanytermelést is. Biztató, hogy az utóbbi időben a nemzeti ásványvagyon-potenciál kihasználása ismét előtérbe került. A Nemzeti Fejlesztési Minisztérium a Nemzeti Energiastratégiában foglaltaknak megfelelően, szakmai-iparági szereplők bevonásával kidolgozta az Ásványvagyon-hasznosítási és készletgazdálkodási Cselekvési Tervet, amely szakmai egyeztetés alatt áll. Egy új tiszta széntekológián alapuló 500 megawattos blokk létesítése jelenti a perspektívát a Mátrai Erőmű számára, és biztosítja a szénalapú termelés fennmaradását. A tisztaszén-technológia a szén komplex feldolgozását/hasznosítását jelenti, gyakorlatilag nagyobb környezetszennyezés nélkül. Ma már itt is high-tech technológiákat alkalmazhatnak. Ez lesz a témája társulatunk szeptemberi vitaestjének is.

Tudomásom szerint a lengyelek felvetették az EU-ban, hogy ha klímavédelmi okból **piac-idegen módon támogatják megújuló energiatermelést**, akkor a **tisztaszén technológiák támogatására is kellene egy pénzalapot létrehozni**, amiben a visegrádi négyek is érdekeltek lennének. Mivel kiderült, hogy a német többségi tulajdonosok már nem akarnak a Mátrában fejleszteni, eladják tulajdonrészüket, ez a helyzet cselekvésre inspirálhatja a kormányzatot. Elérkezett az alkalom a Mátrai erőmű és a hazai lignitvagyon visszaszerzésére, s a szükséges fejlesztések állami megvalósítására.

További források:

Mavir VER forgalmi adatok 2017. január 7. szombat, Napi jelentés.

Rendszerterhelés 5786 MW

Hazai erőművek 4099 MW

Import szaldó 1687 MW (2425- 738)

A Magyar Villamosenergia-rendszer közép- és hosszú távú forrásoldali kapacitásfejlesztése 2016.

<https://www.mavir.hu/web/mavir/home>

Tíz év múlva nem lesz elég erőmű. Világgazdaság - 2017. 08. 17. (1,5. oldal)